

KURJER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 29-го Июля. — 1847 — Wilno. WTOREK, 29-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 23-го Июля.

Высочайшею Грамотою, 14-го Июня, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Бѣлаго Ора, Главноуправляющій Французскимъ Банкомъ Графъ *А'Аргу*.

— Высочайшею Грамотою, 1-го Июля, Всемилостивѣйше пожалованы алмазные знаки ордена Св. Александра Невскаго, Духовнику Его Императорскаго Величества, Протопресвитеру *Музовскому*.

— Высочайшими Грамотами, 1-го Июля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами: ордена Св. Александра Невскаго, Тайный Совѣтникъ *Влоцъ*, и ордена Св. Владимира 2-й степени, Тайный Совѣтникъ *Шалбо*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Ведомству, 6-го Июля, исправляющій должность Военнаго Губернатора города Тулы и Тульского Гражданскаго Губернатора, Генералъ-Маюръ *Муравьевъ*, утвержденъ въ настоящей должности.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Ведомству, 3-го Июля, Почетный Смотритель Свендскаго Уезднаго Училища, Титулярный Совѣтникъ *Ходзько*, произведенъ, за выслугу лѣтъ, въ Коллежскіе Ассессоры, со старшинствомъ съ 17 Июля 1841 года.

— Такимъ же Приказомъ, того же числа, Титулярные Совѣтники: Старшій Учитель Поневѣжскаго Уезднаго Дворянскаго Училища *Контковъ*, и младшій Учитель Виленской Гимназіи *Гольблядтъ*, произведены за выслугу лѣтъ, въ Коллежскіе Ассессоры, со старшинствомъ первый съ 12-го Февраля 1846, а послѣдній съ 22 Января 1847 года.

— Коллежскій Ассессоръ *Ширма*, назначенъ Инспекторомъ Друскеникскихъ минеральныхъ водъ.

ИЗВѢСТІЯ СЪ КАВКАЗА.

(Продолженіе).

2-го числа, передъ разсвѣтомъ, Начальникъ Главнаго Штаба, съ двумя баталіонами, рабочею командою и саперами, двинулся къ укрѣпленію и занялъ возвышенность, находящуюся противъ аула на разстояніи ружейнаго выстрѣла; немедленно за тѣмъ Инженеръ - Подполковникъ *Кесслеръ* приступилъ къ устройству батарей для всехъ полевыхъ и горныхъ орудій, находящихся въ отрядѣ, и для мортиръ. Рабочіе были совершенно прикрыты гребнемъ горы. Къ двумъ часамъ по полудни всѣ батареи были гото-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 23-go Lipca.

Przez Najwyższy Dyplomata, 14-go Czerwca, Najłaskawiej mianowany został Kawalerem Orderu Orła Białego, Głównozarządzający Bankiem Francuzkim, Hrabia *d'Agout*.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 1-go Lipca, Najłaskawiej udzielone zostały ozdoby brylantowe Orderu Sw. Alexandra Newskiego, Spowiednikowi Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Protopresbiterowi *Muzowskiemu*.

— Przez Najwyższe Dyplomata, 1-go Lipca, Najłaskawiej mianowani zostali Kawalerami: Orderu Sw. Alexandra Newskiego, Radzca Tajny *Block*, i Orderu Sw. Włodzimierza 2-jej klasy, Radzca Tajny *Chambeau*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 6-go Lipca, pełniący obowiązki Gubernatora Wojennego miasta Tuły, a razem Gubernatora Cywilnego Tułskiego, Jeneral-Major *Murawjew*, zatwierdzony został w tychże obowiązkach.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, d. 3-go Lipca, Honorowy Dozorca Szkół Powiatowych Powiatu Świencińskiego, Radzca Honorowy *Chodźko*, mianowany, za wysługę lat, Assessorom Kollegialnym, ze starszeństwem od d. 17 Lipca 1841 r.

— Przez takiż Rozkaz Dzienny, tejże daty, Radzcy Honorowi: Starszy Nauczyciel Powiatowej Szlacheckiej Szkoła Poniwieżskiej *Kontowt*, i Młodszy Nauczyciel Gimnazjum Wileńskiego *Holmblatt*, mianowani, za wysługę lat, Assessorami Kollegialnymi, ze starszeństwem, pierwszy od 12 Lutego 1846, a drugi od 22 Stycznia 1847 r.

— Assesor Kollegialny *Szyrma*, mianowany został Inspektorem wód mineralnych w Druskienikach.

WIADOMOŚCI Z KAUKAZU.

(Ciąg dalszy.)

Dnia 2-go Czerwca, przed świtem, Naczelnik Głównego Sztabu, z dwoma batalionami, komendą roboczą i saperami, ruszył ku warowni, i zajął wzgórze, wznoszące się naprzeciw аула; на wystrzał karabinowy; wnet potem Podpółkownik Inżynierów *Kessler*, przystąpił do urządzenia baterji dla wszystkich dział polowych i górnych, które były przy oddziale, jako też dla moździerzów. Robotnicy byli zupełnie zakryci grzbietem góry. Około godziny drugiej z południa, wszystkie baterje były gotowe i uzbrojone, i zaraz też rozpoczęto stawiać ognia do fortyfikacji i

вы и вооружены и тогда же открыть огонь по укреплению и сакамъ. Артиллерии было вменено въ обязанность стараться преимущественно разрушить южный исходящій уголъ аула, который при рекогносцировкѣ признанъ былъ удобнѣйшимъ пунктомъ для атаки, и сверхъ того, всё саки, примыкающія къ этому углу, и препятствія, заграждающія путь къ верхней части селенія. Непритель стрѣлялъ изъ орудій, но и въ этотъ день не причинилъ намъ никакого вреда. Въ продолженіе дня въ дѣли раненъ рядовой 1-нй. Вечеромъ, большая часть Самурскаго отряда, подъ начальствомъ Генераль-Лейтенанта Князя *Аргутинскаго Долгорукаго*, направленная изъ Турчидаха въ Куппу, прибыла черезъ Ходжалъ-Махи на присоединеніе къ Дагестанскому отряду и расположилась близъ Гергебилскихъ садовъ, занявъ своею милиціею и стрѣлками часть оныхъ. Въ Самурскомъ отрядѣ находилось: четыре баталіона пѣхоты, двѣ роты Кавказскаго Стрѣлковаго баталіона и рота Кавказскаго Сапернаго баталіона, четыре горныхъ орудія, ракетная команда, двѣ сотни донскихъ казаковъ, десять сотенъ милиціи конной и пѣшей.

3-го Іюня утромъ значительная непрительская партія показала на гребнѣ горы, простирающейся отъ д. Кикунъ къ лѣвому берегу Кара-Койсу, и человекъ до 500, спустившись къ самой рѣкѣ и переправившись на правый берегъ, заняли высоты на лѣвой сторонѣ Казы-Кумыкскяго Койсу, впереди лагеря Самурскаго отряда. Чтобы прогнать непрителя, Князь *Аргутинскій-Долгорукой* послалъ, подъ начальствомъ Генераль-Майора Князя *Андронникова*, по мосту черезъ Казы-Кумыкскій Койсу, кавалерію и милицію своего отряда, поддерживая ихъ баталіономъ пѣхоты. Князь *Андронниковъ* атаковалъ горцевъ, сбиль ихъ съ ближайшихъ высотъ и заставилъ скрыться въ ущелья р. Кара-Койсу. Велѣдъ за симъ, Генераль-Лейтенантъ *Коцебу*, съ дивизиономъ драгунъ, съ конною Аварскою милиціею, 1-мъ баталіономъ Эриванскаго Карabinieriаго и 1-мъ Мингрельскаго Егерскаго полковъ, предпринялъ рекогносцировку чрезъ пространные Гергебилскіе сады къ мосту на Кара-Койсу противъ дер. Кикунъ. При этомъ движеніи былъ осматрѣнъ аулъ съ западной стороны и войска возвратились въ лагерь, не встрѣтивъ непрителя. Въ теченіе всего дня и ночи артиллерія не переставала дѣйствовать по аулу. Бомбы разрушили большое число сакевъ, а выстрѣлами изъ $\frac{1}{4}$ пудовыхъ единороговъ, дѣйствовавшихъ 12-ти-фунт. ядрами, сдѣлана брешь въ стѣнѣ непрительскаго укрѣпленія, въ южномъ исходящемъ углу. Одно орудіе непрительское было подбито, но изъ другаго, которое часто перемѣняло мѣсто, горцы продолжали производить стрѣльбу; сверхъ того, они пользовались всякимъ случаемъ, чтобы вредить намъ ружейнымъ огнемъ, но, въпрочемъ, огонь сей былъ довольно слабъ, что подавало поводъ къ заключенію о малочисленности гарнизона. Точныхъ же свѣдѣній о томъ, сколько именно горцевъ находится въ аулѣ, не смотря на старанія Командующаго войсками въ Сѣверномъ Дагестанѣ, получено не было. Потеря наша въ этотъ день простирается убитыми нижнихъ чиновъ 5 и ранеными 5. Въ продолженіе дня толпы горцевъ на горахъ по лѣвому берегу Кара-Койсу увеличались, видѣлись палатки и получено было извѣстіе, будто бы *Шамиль* прибылъ самъ для спасенія Гергебила.

Между тѣмъ, къ вечеру 3-го числа, брешь, сдѣланная въ стѣнѣ, была уже весьма удобна для прохода; саки, прилегающія къ южному углу укрѣпленія, большею частію разрушились и аулъ былъ, повидимому, совершенно опустѣлый; лазутчики дали знать, что горцы въ наступающую ночь намѣревались увести орудія. Всѣ эти причины убѣдили меня произвести 4-го Іюня открытую атаку на Гергебилъ.

Для сего были назначены двѣ колонны: одна съ тѣмъ, чтобы идти прямо на брешь, а другая, въ обходъ укрѣпленія съ западной стороны, не для атаки, но для отвлеченія туда части гарнизона. Въ первой колоннѣ находились два баталіона: 1-й Апшеронскаго и 3-й Генераль-Фельдмаршала Князя Варшавскаго пѣхотныхъ полковъ; вторая колонна состояла изъ шести ротъ Дагестанскаго Пѣхотнаго полка, съ однимъ горнымъ орудіемъ и крѣпостными ружьями, дивизиона драгунъ и всей милиціи пѣшей и конной, при Дагестанскомъ отрядѣ состоящей. При первой колоннѣ находилась особая команда охотниковъ съ лѣбтницами и саперы съ шанцевымъ инструментомъ. Резервъ составляли 4-й баталіонъ Князя Варшавскаго и 2-й баталіонъ Самурскаго Пѣхотныхъ полковъ. Началь-

до саки (chat). Артиллерія было polecono, starać się szczególnie zniszczyć południowy róg aulu, który, w czasie rekonesansu, uznano za najdogodniejszy punkt do ataku, — a nadto, wszystkie saki, przylegające do tego rogu, oraz przeszkody, tamujące drogę do górnej części wsi. Nieprzyjacieł strzelał z dział, ale i w tym dniu nie sprawił nam żadnej szkody. W ciągu dnia, raniony był w szeregu jeden tylko żołnierz. Wieczorem, większa część oddziału Samurskiego, pod dowództwem Jenerał Porucznika *Хієція Аргутинскаго-Долгорукаго*, skierowana z Turczydachu do Kuppy, nadeiagnęła przez Chodjal Machi, dla połączenia się z oddziałem Dagestańskim, i rozłożyła się blisko sadów Hergebilskich, osadzivszy część tychże milicyą swoją i tyralierami. W oddziale Samurskim znajdowały się: cztery баталіоны piechoty, dwie kompanie баталіону Kaukazkiego tyralierów i kompania баталіону Kaukazkiego saperów, cztery działa górne, komenda rakiетниковъ, dwie secciny kozaków Dońskich, i dziesięć seccin milicyi konnej i pieszej

Dnia 3-go Czerwca, z rana, znaczna партія nieprzyjaciela ukazała się na grzbiecie góry, rozciągającej się od wsi Kikuny ku lewemu brzegowi Kara Kojusu, i z 500 ludzi, spuściwszy się ku rzece i przeprawivszy się na brzeg prawy, zajęła wyżyny po lewej stronie Kazy Kumyckiego Kojusu, na przedzie obozu oddziału Samurskiego. Aby odeprzeć nieprzyjaciela, *Хієжє Аргутинскій-Долгорукой* wysłał, pod dowództwem Jenerał Majora *Хієція Андронникова*, przez most na rzece Kazy Kumycki-Kojusu, jazdę i milicyą swego oddziału, wspierając je баталіономъ piechoty. *Хієжє Андронниковъ* atakował Górali, spędził ich z bliższych wzgórz, i zmusił do ukrycia się w wąwozie rzeki Kara-Kojusu. Wnet potem Jenerał Porucznik *Koźubowъ*, z dywizyономъ dragonów, z konną milicyą Awarską, jełnym баталіономъ полку Erywańskiego Karabinieriów i баталіономъ полку Mingrelskiego strzelców, przedsięwziął rekonesans przez obszar Hergebilskie sady do mostu na Kara-Kojusu naprzeciw wsi Kikuny. W tém poruszeniu obejrzano a 1 ze strony zachodniej, i wojska powróciły do obozu, nie spotkawszy nieprzyjaciela. Przez cały dzień i noc artyllerya nie przestawała działać przeciwko aulowi. Bomby zrujnowały większą część saki, a wystrzelaми z czterech pудовыхъ granatników, które działały dwunastofuntowymi kulami, zrobiono wyłом w murze warowni nieprzyjacielskiej, w rogu południowym. Jedno działо nieprzyjaciela było zdemontowane; ale z drugiego, które często zmieniało pozycję, Górale utrzymywali ogień; nadto, korzystali z każdej sposobności, aby szkodzić nam ogniem z ręcznej broni; ogień ten wszelako był dosyć słaby: co dawało powód do wniosku o szczupłej załodze. Dokładnych zaś wiadomości o tém, ilu Górali znajduje się w aulu, pomimo starań dowodzącego wojskami w Dagestanie północnym, nie otrzymano. Strata nasza w tym dniu wynosiła: 5 żołnierzy poległych i ranionych. W ciągu dnia, tłumy Górali po górach, na lewym brzegu Kara-Kojusu, zwiększyły się; widać było namioty, i otrzymano doniesienie, jakoby Szamil sam przybył dla ocalenia Hergebilu.

Tymczasem, ku wieczorowi d. 3-go, wyłом, zrobiony w murze, był już bardzo dogodny do przejścia; saki, przylegające do rogu południowego warowni, po większej części runęły, a aul widocznie był zupełnie pustym; szpiegowie donieśli, że Górale następnej nocy zamierzają uprowadzić działa. Wszystkie te przyczyny skłoniły mnie do przypuszczenia w dniu 4-m Czerwca otwartego szturmego na Hergebilu.

W tym celu były przeznaczone dwie kolumny: jedna, dla tego, aby iść wprost na wyłом, a druga dla okolenia warowni od strony zachodniej, nie dla atakowania, lecz dla odciagnienia tam części załogi. W pierwszej kolumnie znajdowały się dwa баталіоны: 1-szy полку pieszego Apszeronskiego i 3-ci полку pieszego Jenerał-Feldmarszałka *Хієція Warszawskiego*; druga kolumna składała się z 6-ciu kompanii полку Dagestańskiego piechoty, z jednémъ działомъ górném i ręczną bronią forteczną, z dywizyономъ dragonów, oraz całej milicyi pieszej i konnej, będącej przy oddziale Dagestańskim. Przy pierwszej kolumnie znajdowała się osobna komenda ochotników z drabinami, tudzież sapersy z ryszunkiem szanцевым. Резервъ składały: 4-ty баталіон полку pieszego *Хієція Warszawskiego* i 2-gi баталіон полку pieszego Samurskiego. Dr-

ство надъ колоннами было поручено: надъ первую — Командиру Апшеронскаго Пѣхотнаго полка, Полковнику Князю Орбелиану, надъ вторую — Командиру Дагестанскаго Пѣхотнаго полка, Полковнику Евдокимову. Обѣими колоннами завѣдывалъ Генералъ-Майоръ Князь Кудашевъ. Самурскій отрядъ оставался въ полномъ своемъ составѣ въ распоряженіи Генералъ-Лейтенанта Князя Арютинскаго — Долгорукаго, съ тѣмъ, чтобы двинуться для отраженія горцевъ, если бы, во время атаки аула, они сдѣлали нападеніе съ какой-либо стороны.

(Продолженіе въпредъ.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 14 Іюля.

Дѣло о галицкихъ возмутителяхъ уже кончено; приговоры утверждены верховною судебною властію. Изъ обвиненныхъ трое приговорены къ смертной казни, остальные же, числомъ около двухъ сотъ чел., сообразно степени преступленія, къ временному или пожизненному заключенію.

— Князь Левъ Сапѣга, пожалованъ обер-шенкомъ Королевства Галиціи и Лодомирїи.

— Знаменитый Англійскій распространитель торговой свободности, Г. Кобденъ, недавно прибылъ сюда, и лордомъ Понсонби будетъ представленъ Князю Меттерниху и Барону Кюбеку.

Венеція, 15 Іюля.

Донъ Карлосъ прибылъ къ Эскимъ минеральнымъ водамъ, съ своею супругою и сыномъ.

— Герцогиня Ангюлемская прибыла сюда изъ Герца съ тою цѣлю, чтобы праздновать день рожденія герцога Бордоскаго. Герцогиня Лукская и множество французскихъ легитимистовъ также прибыли на этотъ праздникъ.

Варасдинъ, 10 Іюля.

Венгерскіе штаты намѣрены воздвигнуть памятникъ умершему эрцъ-герцогу Палатину, съ тѣмъ однако условіемъ, что надписи на немъ будутъ на венгерскомъ и славянскомъ языкахъ. Штаты желаютъ также, чтобы въ офенскомъ университетѣ учреждена была кафедра славянскаго языка.

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 20 Іюля.

Приговоръ суда палаты перовъ не перестаетъ быть предметомъ журнальныхъ замѣчаній и соображеній. Оппозиціонныя газеты не хотятъ вѣрить, чтобы этотъ приговоръ, хотя и строгій, могъ остановить все болѣе и болѣе распространяющуюся нравственную порчу, корень которой скрывается въ общемъ эгоизмѣ и псевдїи. Въ *Presse* полагаютъ, что послѣ результатовъ дѣла генерала Кюбера, положеніе кабинета, 29-го Октября, сдѣлалось столь затруднительнымъ, что невозможно думать, чтобы онъ могъ долѣе держаться. „Давно уже, — пишутъ въ этомъ журналѣ, — честность имени Г. Теста возбуждала сомнѣніе, но не смотря на то министры помѣтили его въ члѣхъ верховной судебной власти. Это такая отвѣтственность которая, едва можетъ ограничиться устраненіемъ министровъ.“ — Въ дальнѣйшемъ продолженіи сей статьи, сочинитель ея, Г. Эмиль Жирарденъ, рѣшительно объявляетъ, что какъ Г. Тестъ, бывшій министръ, потомъ президентъ Кассационнаго суда, не смотря на торжественное увѣреніе въ своей невинности, наконецъ признанъ былъ виновнымъ; такъ равно могло бы обнаружиться, что теперешній министръ внутреннихъ дѣлъ, Г. Дюшатель, виновенъ во всемъ томъ, въ чемъ его Г. Жирарденъ упрекалъ, на что онъ отвѣчалъ только возраженіемъ. — Сверхъ сего говорятъ, что Г. Жирарденъ назначилъ изъ собственныхъ своихъ суммъ 100,000 фр. для собранія документовъ, упоминающихъ министровъ въ принятіи подарковъ, и что онъ успѣлъ уже собрать доказательства, что 1,500 акцій на лонско-авиньонскую желѣзную дорогу употреблены были для сей цѣли.

— По принятому палатою перовъ общеповенію, мѣста удаленныхъ отъ должности, Гг. Кюбера и Теста, останутся незанятыми въ теченіе одного года.

вождство надъ колоннами было поручено: надъ 1-szą, Dowódcy pólku Apszeronkiego piechoty, Pólkownikowi Xięciu Orbelianowi, nad drugą, Dowódcy pólku Dagestańskiego piechoty, Pólkownikowi Jewdymkinowi. Obu kolumnami zawiadywał Jenerał-Major Xiążę Kudaszew, Oddział Samurski zostawał, w całym swym składzie, pod rozkazami Jenerał-Porucznika Xięcia Argutinskiego — olgorukiego, tak, iżby mógł wystąpić dla odcięcia Górali, jeśliby podczas szturm napadli na nas z którejkolwiek strony.

(Dalszy ciąg nastąpi).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, 11 lipca.

Process przeciw wicherzycielom porządku w Galicyi jest już ukończony; wyroki zatwierdzone zostały w ostatniej instancyi. Z obwinionych, trzech skazano na śmierć, innych, w liczbie około dwiestu, stosownie do stopnia winy, na krótsze lub dłuższe więzienie, od roku aż do dożywotniego.

— Xiążę Leon Sapieha, mianowany został Wielkim Podczaszym królestwa Galicyi i Lodomeryi.

— Sławny angielski Apostoł wolności handlowej, Cobden, przybył tu niedawno, i przez Lorda Ponsonby przedstawiony zostanie Xięciu Metternichowi i Baronowi Kübek.

Wenecya, 15 lipca.

Don Carlos przybył do wód Aix w Sebaudyi, z małżonką i synem.

— Xiężna Angouleme zjechała tu z Gorycyi, w celu znajdowania się na rocznicy urodzin Xięcia Bordeaux. Xiężna Lukieska i znaczna liczba legitymistów francuzkich, przybyła tu także na ten obchód.

Warasdyn, 10 lipca.

Stany Węgierskie zamierzają wystawić zmarłemu Arcy-Xięciu Palatynowi pomnik, ale z tym warunkiem, iżby napisy na nim były w językach: węgierskim i sławiańskim. Zęczeniem jest także Stanów, by przy uniwersytecie w Peszcie ustanowiona była katedra języka sławiańskiego.

F R A N C Y A.

Paryż, 20 lipca.

Wyrok Sądu Izby Parów nie przestaje być przedmiotem roztrząsań i uwag dzienników. Oppozycyjne nie chcą wierzyć, aby wyrok ten, jakkolwiek surowy, zapobiedz mógł szerząc się coraz bardziej demoralizacji, której głębokie źródło jest w niewiarze i egoizmie powszechnym. *Presse* mniema, że po wypadku processu Jen. Cubières, stanowisko gabinetu z d. 29 października, stało się niepodobnem do utrzymania nadal. „Oddawna już — mówi ten dziennik — dobre imię P. Teste podawane było w wątpliwosc, a przecież Ministrowie postawili go na czele najwyższej Magistratury Sądowej. Jest to odpowiedzialność, której samo nawet usunięcie się ministerstwa ledwo zadość-uczynić może.“ W dalszym ciągu tegoż artykułu, autor jego, P. Emil Girardin, nie waha się oświadczyć otwarcie, że jak P. Teste, były Minister, Prezes Sądu Kassacyjnego, pomimo najuroczystszych zapewnień swojej niewinności, w końcu jednakże okazał się być winnym; tak równie okazaćby się mogło, że i terażniejszy Minister spraw wewnętrznych, P. Duchatel, jest winnym tego wszystkiego, co mu P. Girardin zarzucał, a na co tylko prostym zaprzeczeniem odpowiedział. — Głoszą nadto, że P. Girardin przeznaczył z własnych funduszów 100.000 fr. na zebranie przekonywujących dokumentów o przekupstwach ministeryalnych, i że mu udało się już zebrać dowody, że 1,500 akcyi na Lyonsko-Awiniońską kolęj żelazną, zostały na ten cel użyte.

— Według zwyczajnego przyjętego w Izbie Parów, miejsca opróżnione przez wydalenie PP. Cubières i Teste, pozostaną przez rok niezajętemi. P. Cubières chce się prze-

Кюбьерь намфренъ переселится въ Санъ-Луи, въ Миссурскій штатъ, гдѣ дядя его, удалившійся изъ Франціи въ 1815 году, имѣеть значительное имѣніе. Слышно, что правительство намфрено начать процессъ съ откупщиками Гугенанскихъ рудниковъ. Въ *Journal des Débats* напечатанъ приговоръ суда палаты перовъ, безъ всякихъ примѣчаній.

— Кюбьерь заплатилъ 10,000 фр. пени, а равно 1,000 фр. судебныхъ издержекъ и 1,000 фр. въ военное казначейство, послѣ чего освобожденъ вмѣстѣ съ г-мъ Пармантье, который также заплатилъ все, что съ него слѣдовало. Тестъ остался въ тюрьмѣ одинъ. Когда ему читали приговоръ, онъ такъ былъ пораженъ своею участью, что опасались воспаленія мозга, и только неунынная заботливость тюремнаго врача предохранила его отъ опасности. Состояніе его здоровья возбуждаетъ опасеніе, потому что онъ страдаетъ отъ контузии, при которой образуется нарывъ, а притомъ и разумъ его сильно пораженъ этимъ несчастіемъ. Послѣ покушенія на жизнь, онъ началъ чувствовать колотье въ сердцѣ. Не менѣе горестно и положеніе ген. Кюбьера; самолюбіе мужественнаго воина до-того унижено, что съ нимъ встрѣчаются часто припадки сумасшествія; нѣжная его супруга и друзья съ трудомъ успѣваютъ развлечь его. Г-жа Тестъ потребовала раздѣла имѣнія.

— Въ журналѣ *Patrie* опровергають прежнее извѣстіе—будто Г. Тестъ (сынъ) вышелъ въ отставку.

— Настоящее пребываніе здѣсь бельгійскаго короля, возобновило прежніе слухи. Полагають, что король Леопольдъ намфренъ отказаться отъ престола въ пользу старшаго своего сына. Съ этою цѣлію совершилъ онъ поѣздку въ Лондонъ; а за сѣмъ прибылъ въ Парижъ. Въ Лондонѣ онъ выстрѣтилъ энергическое сопротивленіе относительно своего предположенія образовать регентство въ особѣ королевы, старшей дочери короля Людовика-Филиппа. Казалось, что въ слѣдствіе сего несогласія король Леопольдъ оставилъ свое намфреніе. Но прибывъ обратно въ Брюссель, и утомивъ тамъ снова занятіями по управленію, прибылъ въ Тюльери съ тою цѣлію, чтобы посовѣтоваться съ королемъ, своимъ тестемъ.

— На дняхъ судъ присяжныхъ сенскаго департамента занимался разсмотрѣніемъ дѣла 10-ти обвиненныхъ въ принадлежности къ обществу „матеріальнаго коммунизма“, и приговорилъ всѣхъ къ заключенію отъ 1 до 7 лѣтъ. Всѣ эти люди, какъ оказалось, безъ всякихъ религіозныхъ началъ, были усердные читатели нѣнѣшнихъ французскихъ романовъ.

— Консервативцы хотять, въ параллель реформистскому пиру въ *Chateau-Rouge*, дать чрезъ нѣсколько дней банкетъ, на коемъ имѣють быть, кромѣ министровъ, депутатовъ и перовъ, и другія значыя лица.

— Изъ Алжира пишутъ отъ 5-го Іюня: Ночью 3 го Іюня взято въ одномъ магазинѣ значительное количество разнаго оружія, пороха и селитры, и арестовано много лицъ, въ числѣ коихъ находятся Кабилы, Мавры и Европейцы. Дѣло это содержится въ глубокой тайнѣ, ибо надѣются на дальнѣйшія открытія.

— Генераль-лейтенантъ Удино пріѣхалъ въ Марсель, и на другой день хотѣлъ отправиться въ Алжиръ, какъ видно, по порученію правительства.

— Изъ Шербурга вышелъ 15 с. м. вечеромъ пароходъ „Филаделфія“ въ Нью-Йоркъ, съ 109 пассажирами и 300 тоннъ груза. Это—второй изъ пароходовъ, содержащихъ постоянное сообщеніе между Франціею и Америкою.

— Ичислено, что французскій національный долгъ съ 1830 года, считая и теперешній заемъ въ 350 милл., сославляетъ 1,192 милл. фр.

— Въ Сѣверной Франціи ощущено было землетрясеніе, которое въ этой странѣ можетъ почтеться весьма рѣдкимъ явленіемъ.

21 Іюля.

Палата перовъ, по произнесеніи приговора, собиралась уже вчера въ качествѣ законодательнаго сословія, и большинствомъ 98 голосовъ противъ 4, утвердила постановленіе о Іюльскихъ празднествахъ; большинствомъ 100 голосовъ противъ 8, проектъ о производствѣ поручиковъ въ высшіе чины; большинствомъ 99 голосовъ противъ 8, назначила сумму на разныя учебныя пособія, и наконецъ 102 голосами противъ

siedlić do St. Louis, w krainie Missonri, gdzie wuj jego, który się wydalil z Francji w 1815 roku jako wychodziec, posiada znaczny majątek. Mówią, że skarb chce wytoczyć process towarzystwu kopalni Gouhenans. *Journal des Débats* ogłosił wyrok Izby Parów bez wszelkich uwag.

— Generał Cubières, zapłaciwszy kary 10,000 fr. tudzież 1,000 fr. kosztów processu i 1,000 do kassy wojskowej, został wypuszczony na wolność, razem z Parmentierem, który także wszystko zapłacił. Teste został sam jeden w więzieniu. Przy odczytaniu wyroku tak był swoim okropnym położeniem przejęty, że obawiano się zapalenia mózgu; jedynie tylko nadzwyczajna troskliwość lekarza uratowała go od tej niebezpiecznej choroby. Mimo to stan jego zdrowia wzbudza największą obawę; kontuzya dolega mu coraz bardziej i umysł jego nader jest wzburzony. Od zamachu na życie czuje dotkliwy kłócie w sercu. Równie smutny jest stan Generała Cubières; dumą jego, jako walecznego żołnierza, jest tak upokorzona, że często cierpi obłąkanie, z którego z wielką trudnością stara się go wyrwać jego czuła małżonka i liczni przyjaciele. Pani Teste zażądała rozdziału z mężem co do majątku.

— Dziennik *Patrie* zbija dawniejsze doniesienie, jakoby P. Karol Teste (syn) miał złożyć swój urząd i godność Deputowanego.

— Terazniejszy pobyt Króla Belgów wznowił dawniejsze pogłoski. Utrzymują, że Król Leopold zamysła niezwłocznie złożyć koronę na rzecz najstarszego syna swego, i że w tym celu przedsięwziął podróż do Londynu a następnie do Paryża. W Londynie sprzeciwiono się energicznie zamiarowi jego utworzenia regencyi w osobie Królowej, najstarszej córki Króla Ludwika Filipa; jakoby zdawało się, że Król Leopold w skutku tej opozycji odstąpił od zamiaru swego. Ateż powróciwszy do Brukseli, troskami rządu na nowo obarczony, przybył do Tuileryów dla naradzenia się z królewskim swym teściem.

— W tych dniach Sąd przysięgłych Departamentu Sekwany zajmował się processem 10 obwinionych o należenie do towarzystwa „materiałnego komunizmu“, i skazał wszystkich na więzienie od 1 do 7 lat. Wszyscy ci ludzie, jak się okazało, bez żadnych zasad religijnych, byli gorliwymi czytelnikami terazniejszych romansów francuzkich.

— Konserwatyści chcą, jako odpowiedź na tak nazwaną uczcę Reformistowską w Chateau-Rouge, wyprawic za kilka dni świetną biesiadę, na której znajdować się mają prócz Ministrów, Deputowanych i Parów, inne znakomite osoby.

— Z Algieru piszą pod d. 5 lipca: W nocy z d. 3 lipca, zabrano w jednym magazynie wielką masę różnej broni, prochu i saletry, i wiele osób uwięziono, między którymi znajdowali się Kabylowie, Manrowie i Europejczycy. Rzecz ta trzymana jest w wielkiej tajemnicy, w nadziei osiągnięcia dalszych wykryć.

— Generał-Porucznik Oudinot przybył 14-go do Marsylii i miał następnego dnia udać się do Algieru, jak się zdaje z ważnym poleceniem rządowem.

— Dnia 15-go lipca wieczorem, odpłynął z Cherbourg do New-York parostatek *Philadelphia* ze 109 podróżnymi i 300 heczkami ładunku. Jest to drugi statek, mający utrzymywać regularną komunikacyą parową między Francją i Ameryką.

— Obliczono, że dług narodowy francuzki, zaciągnięty od r. 1830, licząc w to kontraktującą się obecnie pożyczkę 350-milionową, wynosi 1,192 milionów franków.

— W Północnej Francji dało się uczuć trzęsienie ziemi, co do nader wielkich osobliwości w kraju tym należy.

Dnia 21 lipca

Parowie zebrali się znówu wczoraj, po odbyciu sesji, jako zgromadzenie prawodawcze, i uchwalili 98 głosami przeciw 4, projekt do prawa o nieczystościach Lipcowych; 100 przeciw 8, o podnoszeniu poruczników do wyższych stopni; 99 przeciw 8, kredyt dla rozmaitych zbiorów naukowych, a nakoniec, 101 przeciw 5, projekt do prawa o nabyciu placu na szkołę górniczą w St. Etienne. Izba Deputowanych rozbiierała dalej projekt do prawa o drodze

6, проект постановления о покупке мѣста для постройки зданія для горнаго училища въ Сентъ-Этьенъ. Палата депутатовъ продолжала разсматривать проектъ постановления о желѣзной дорогѣ изъ Парижа въ Лионъ, и утвердила этотъ проектъ почти безъ всякой переплаты по представленію комиссіи.

— На вопросъ г-на Лаказа, намѣрено-ли правительство доставить колоніямъ непосредственное главное управление, Г. Гизо отвѣчалъ, что правительство не можетъ обязываться къ сему, такъ какъ послѣдствія сей мѣры слишкомъ важны.

— *Journal des Débats*, соблюдавшій донынѣ молчаніе относительно дѣла, производившагося въ судѣ перовъ, въ слѣдствіе сильныхъ нападокъ жур. *Presse*, помѣстилъ сегодня статью, защищающую министерство 29 Октября, утверждая, что проступки Гг. Теста и Кюбера, были совершенно личныя, и потому никакимъ образомъ не могутъ относиться къ другимъ членамъ кабинета, тѣмъ болѣе что именно этотъ же кабинетъ подвергъ се дѣло сужденію суда палаты перовъ.

— Г-нъ Тестъ переведенъ третьяго дня изъ Люксембургской тюрьмы въ *Conciergerie*; здоровье его все еще не удовлетворительно. Говорятъ, что онъ будетъ содержаться въ гамской крѣпости. Министръ публичныхъ работъ приказалъ искъ ючить имя его изъ списка членовъ комиссіи желѣзныхъ дорогъ.

— Къ маршалу Бюжо отправлена депеша, съ приглашеніемъ его прибыть въ Парижъ. Говорятъ, что маршалъ Сульть отказался отъ должности председателя совѣта министровъ, и потому въ кабинетъ произойдутъ значительныя измѣненія. Г-нъ Гизо назначенъ будетъ председателемъ, а маршалъ Бюжо, военнымъ министромъ. Г-нъ Кюень Гриденъ выйдетъ изъ кабинета немедленно по закрытіи заведенія палаты, а мѣсто его получить г-нъ Мюре де Боръ.

— Въ нѣкоторыхъ журналахъ писали, что герцогъ Омальскій будетъ назначенъ генерал-губернаторомъ Алжира; нынѣ получены изъ Африки извѣстія, что тамъ уже собираютъ подписи къ прошенію объ этомъ къ Королю, и что въ первый день подписалось 2,000 чел.

— Изъ Танжера пишутъ отъ 27 Іюня, что сынъ Императора Абд-эль-Рамана находящійся въ Фецѣ, готовится къ войнѣ, желая постребить неблагоприятное вліяніе произведенное на подданныхъ его родителя пораженіемъ каи а Эль-Гамера. Въ Таццу отправлены 15 орудій и 4,000 всадниковъ, съ тою цѣлю чтобы удержать Абд-эль-Кадера если бы онъ вздумалъ начать наступательныя дѣйствія. Все вообще полагаютъ, что Мароккцы не рѣшатся напасть на эмира, котораго слава съ каждымъ днемъ возрастаетъ. Весь Рифъ держитъ его сторону, и по окончаніи жатвы, вооружится по первому его знаку. Урожай очень хорошъ.

— Полковникъ 74-го полка Варсень-Эстергази отправляется въ Тунисъ, гдѣ займется устройствомъ войскъ бей. Онъ будетъ получать жалованья по 30,000 фр. въ годъ.

— Въ Марсели прибыла Остъ-Индская почта, съ которою получены извѣстія изъ Кантона отъ 23, а изъ Гонгъ-Конга отъ 25 Мая. Въ Кантонѣ вовсе не было торговыхъ оборотовъ и деньги были рѣдки. Народъ угрожалъ сжечь домъ Кинга, если онъ уступитъ Англичанамъ требуемыя ими мѣста. Въ окрестностяхъ факторій не безопасно, и потому надобно будетъ совершить еще экспедицію, которая будетъ кровопролитнѣе прежней.

— Анзонанскій Султанъ, Адрианъ Сули, во владѣніи коего находятся Коморскіе острова, пригласилъ къ себѣ майотскаго губернатора, съ цѣлю заключить при посредствѣ его трактатъ съ Франціею.

— Эмиръ Беширъ, бывшій князь Ливанскій, намѣренъ прибыть въ Парижъ, съ сыномъ своимъ, въ наступающемъ Августѣ.

— Турецкій посланникъ при лондонскомъ дворѣ, Галиль-Паша, слѣдующій къ своему посту, прибылъ изъ Константинополя въ Парижъ.

— Г-нъ Даниль О'Коннель, сопровождающій смертные останки своего отца въ Дублинъ, прибылъ съ оными въ Парижъ. Сегодня отправился онъ въ Гавръ, откуда отплыветъ въ Ирландію.

— Въ *Gazette des Tribunaux* сообщаютъ, что литерщику Соайэ, недавно обанкротившемуся, доставлено было множество орудій, изъ которыхъ долженъ былъ выдѣлать монументъ Наполеону для дома Инвалидовъ. Ны-

желанней Парышко-Льонскій и такowy prawie zupełnie podług redakcyi swojej komisyyi przyjął.

— На зapyтаніе P. Lascases, czy rząd ma zamiar udzielić koloniomъ bezpośrednią reprezentacją w Izbach, odpowiedział P. Guizot, że rząd nie może się do tego zobowiązywać, gdyż następności z tego środka są nie do obliczenia.

— *Journal des Débats* który dotąd zachowywał obojętne milczenie względemъ процессу тоczącego się w Sądzie Parów, skutkiemъ dotkliwychъ pociskówъ dziennika *Presse*, wystąpił dziś nakoniec w obronie ministerstwa z d. 29 października, twierdząc, że błędy PP. Teste i Cubières, były całkiemъ osobistymi, i przeto nie mogą w żadenъ sposóbъ kompromitować innychъ członkówъ gabinetu, témъ bardziej, że właśnie tenże gabinetъ samъ wziął inicjatywę w wytoczeniu tego процессу przedъ sąd Izby Parów.

— P. Teste przeprowadzony został onegdaj z więzienia Luxemburskiego do *Conciergerie*. Zdrowie jego jest ciągle w złymъ stanie. Mówią, że odsiedzi swoją karę w zamku Ham. Minister budowy publicznychъ kazalъ wykreślić jego imię z rządu członkówъ komisyyi jeneralnej drógъ żelaznychъ.

— Wysłano depesze przez gońca do Marszałka Bugeaud, wzywającъ go najspieszniej do Paryża. Mówią, że Marszałekъ Soultъ złożyłъ prezesostwo rady, i że z tego powodu wielkie zajdą zmiany w gabinecie. P. Guizot otrzymałъ ma prezesostwo, a Marszałekъ Bugeaud, ministerstwo wojny. P. Cunin-Gridaine wychodzi także z gabinetu, zaraz po odroczeniu Izby; miejsce zaś jego ma otrzymać P. Muret de Bort.

— Niektóre dzienniki doniosły, że Xiążę Aumale ma być mianowany Gubernatoremъ Jeneralnymъ Algieryi; dzisiaj zaś dowiadujemy się z Afryki, że tamże krąży do podpisu prośba do Króla, w tymъ przedmiocie, i że taż pierwszego zaraz dnia przez 2,000 osóbъ podpisaną została.

— Piszą z Tangeru pod d. 27-m czerwca: „Synъ Cesarza Abd-el-Rhamana bawi w Fezie, zajmującъ się przygotowaniemъ do wojny, w celu zatarcia nieprzyjaznego wrażenia, jakie na poddanychъ jego ojca wywarła porażka Kaïda El-Pamara. Do Taccy wysłano 15 działъ i 4,000 jeźdźcówъ, w celu oparcia się Abd-el-Kaderowi, gdyby tenże chciałъ prowadzić wojnę zaczepną. Sądzą jednakъ powszechnie, że Marokkanie nie odważą się natrzeć na Emira, którego sława codziennie się wzmaga. Cały Rif sprzyja jemu, i po ukończonychъ żniwachъ weźmie się do broni, za pierwszymъ jego skinieniemъ. Urodzaje tu są nader piękne.“

— Półkownikъ z 74-go półku Warsin-Esterhazy, udaje się do Tunetu, gdzie zajmie się organizacją wojskъ Beja. Rocznie ma pobierać 30,000 fr.

— Do Marsylii przybyła poczta Indyjska, która przyniosła wiadomości z Kantonu z d. 23-go, a z Hong-Kong z 25-go maja. W Kantonie nie było żadnego ruchu w interesach; pieniądzъ był bardzo rzadki. Lud Kantonski zagroził Kiangowi spaleniemъ jego domu, jeżeli Anglikomъ ustąpi żądanychъ przezъ tychże placówъ. Okolice fакторыи są naderъ niebezpieczne, z czego wyniknie niewątpliwie potrzeba nowęj wyprawy, która będzie zapewne krwawszą od poprzedzającęj.

— Султанъ Анзонану, Адريانъ Сули, pod którego panowaniem zostają wyspy Komoryjskie, wezwałъ do siebie Gubernatora w Mayotte, dla zawarcia z nimъ трактату między jego krajemъ i Франcją.

— Emir-Beszir, były Xiążę Libanów, spodziewany jest w Paryżu z jednymъ synemъ, w miesiącu Sierpniu.

— Posełъ Turecki przy dworze Londyńskimъ, Halil-Basza, udającъ się na swoją posiadłość, zjechałъ ze Stambułu do Paryża.

— P. Daniel O'Connell, odwozącъ do Dublina zwłoki swego ojca, przybył z niemi do Paryża. Dziś puszczil się w dalszą podróżъ do Hawru, skąd do Irlandyi odplynie.

— Według *Gazette des Tribunaux*, giserowi Soyер, który niedawno zbankrutował, powierzonymъ było mnóstwo działъ, z których miałъ ułożyć pomnikъ Napoleona dla domu Invalidów. Wydało się teraz, że te działa w sztuki poła-

и обнаружилось, что эти орудия, изломанные в ку-ски, проданы были разными торговцами металлов; орудия эти цѣнятся въ 10,000 франк. Соайз бѣжалъ. На томъ же литейномъ заводѣ отливали статуя герцога Веллингтона. Говорятъ, что французскія ору-дия назначенныя для памятника Наполеона, были у-потреблены для статуи англійскаго генерала.

22 Июля.

Король съ фамиліею своего отправится вскорѣ въ замокъ Э. Новый посланникъ Соединенныхъ Шта-товъ при здѣшнемъ дворѣ Г. Русъ былъ на дняхъ приглашенъ къ королевскому столу. Третьяго дня девять арабскихъ начальниковъ, прибывшихъ изъ Алжира, для обозрѣнія Франціи, представлены были Ко-ролю въ Тюльери, директоромъ департамента алжир-скихъ дѣлъ, генераломъ Деларию, за отсутствіемъ во-еннаго министра.

— Г-жа Кюбьеръ сообщила журналу *Patrie*, что мужъ ея вовсе не узналъ духомъ, послѣ произнесен-наго надъ нимъ приговора, и что самолюбіе его ни-сколько не пострадало отъ строгаго наказанія, которому онъ подвергнутъ.

— Въ Воскресенье давали въ Макоинъ, въ честь Г. Ламартина большой праздникъ, на которомъ находи-лось 2,100 посѣтителей и до 4,000 зрителей.

— Въ *Journal des Débats* напечатаны свѣдѣнія о ны-нѣшней жатвѣ, изъ разныхъ мѣстъ Франціи. Урожай въ южныхъ и среднихъ департаментахъ превзошелъ все ожиданія. Цѣны на хлѣбъ повсемѣстно упа-даютъ, даже въ Парижѣ, гдѣ нынѣ еще были до-вольно высоки.

— Въ *Courrier français* обращаютъ вниманіе, что финансы Франціи никогда не были въ такомъ состоя-ніи какъ нынѣ. Бюджетъ достигъ ужасающей высо-ты 1,600 мил. фр., при чемъ дефицитъ составляетъ 750 милліоновъ. Въ продолженіе десяти послѣднихъ лѣтъ, ежегодно встрѣчается дефицитъ.

— Въ южной Франціи окончено одно огромное пред-пріятіе; устроенъ каналъ изъ рѣки Дюрансы въ Мар-сель. Вода будетъ протекать на пространствѣ 20 лье, посредствомъ шестисотъ акведуковъ, а на пространствѣ 4 лье по подземнымъ трубамъ, и только шесть лье те-четъ по равнинѣ. Въ нѣкоторыхъ мѣстахъ вода те-четъ на глубинѣ 80 метровъ подъ землю, въ другихъ отъ 80 до 100 метровъ надъ уровнемъ. Для совершен-ія сего предпріятія необходимо было построить 27 большихъ укрѣпленій, кои выдержали всевозможныя опыты.

— Говорятъ, что деревушка Батиньоль, лежащая близъ Монсо, которую г-нъ Ротшильдъ выстроилъ и которая, по его ходатайству, переименована въ го-родъ, будетъ названа Ротшильдвилъ.

А н г л і я .

Лондонъ, 17 Июля.

Въ жур. *Morning-Herald* сообщаютъ: Въ слѣд-ствіе мирныхъ намѣреній мадагаскарской Королевы, лордъ Пальмерстонъ положилъ отвѣтить добромъ рас-положенію Королевы сего острова, и отправить агента въ Мадагаскаръ, для возстановленія дружественныхъ сношеній между обѣими странами.

— Католическіе епископы Лондона и Ливерпуля, Висманъ и Шарпъ, отправились въ Римъ по важно-му церковному дѣлу.

— Ирландскіе журналы называютъ множество като-лическихъ духовныхъ лицъ, которыя при господствующей извѣ, сдѣлались жертвою христіанскаго своего усердія. Равно и въ англійскомъ мануфактурномъ го-родѣ Лидсѣ, скончались потому же поводу семеро ка-толическихъ священниковъ. Лондонскіе журналы от-даютъ достойную честь сему самопожертвованію.

— Должность губернатора гринвичскаго госпиталя, упразднившаяся, по случаю смерти генерала Стопфор-да, ввѣрена Карлу Адаму, самому старшему лорду Адмиралтейства, такъ какъ лордъ Кодрингтонъ, кое-му лордъ Россель предлагалъ это мѣсто, не принявъ его, объявивъ, что онъ предпочитаетъ остаться при своемъ пенсіонѣ, полученномъ за честную службу и при настоящей должности при дворѣ.

— Драматическій писатель Шериданъ Кнаульсъ, получилъ пожизненный пенсіонъ во 100 ф. стерл.

— Донесенія объ урожаѣ хлѣба и картофеля весьма благопріятны; цѣны на хлѣбъ повсюду уменьша-ются.

mane, sprzedane zostały różnym handlarzom metalów wartość ich obliczona jest na 100,000 fr. - Soyer ratowa się ucieczką. W tej samej ludwisarni lano także posąg Xięcia Wellingtona. Mówią, że działa francuzkie, przeznaczone na grobowiec Napoleona, użyte zostały do posągu angielskiego Jenerała z pod Waterloo.

Dnia 22 lipca.

Król z rodziną swą wyjedzie niebawem do zamku E. Nowy Poseł Stanów-Zjednoczonych przy dworze tutejszym, P. Rush, był w tych dniach zaproszony do królewskiego stołu. Onegdaj, dziewięciu naczelników Arabskich którzy dla zwiedzenia Francji z Algierji przybyli, przedstawiani byli Królowi w Tuileryach, przez dyrektora spraw Algierskich, Jenerała Hr. Delarue, w zastępstwie Ministra wojny.

— Pani Cubières oświadcza w dzienniku *Patrie*, że jej mąż zgoła nie upadł na duchu, przez wydany nań wyrok, ani też jego дума nie oburza się na surową karę, która go spotkała.

— W Niedzielę, dawano w Macon, na uczezenie P. Lamartina, wielką biesiadę, na której znajdowało się 2,100 gości, a przeszło 4,000 widzów.

— *Journal des Débats* udziela wiadomości o żniwach ze wszystkich okolic Francji. Urodzaje na południu i w środkowej Francji przeszły wszelkie oczekiwania. Ceny zboża spadają na wszystkich targach, a nawet i w Paryżu; gdzie dotychczas zboże było jeszcze drogie.

— *Courrier Français* zwraca uwagę, że finansowe położenie Francji nie było oddawna w takim stanie jak teraz. Budżet doszedł do ogromnej wysokości 1,600 milionów franków, przyczem zachodzi deficit na 750 milionów. Od lat 10 deficit jest co rok.

— W południowej Francji ukończono jedno z najwspanialszych dzieł, to jest kanał prowadzący wodę rzeki Durance do Marsylii. Woda ta prowadzona jest przez mil dwanaście, na sześciuset wodociągach, a przez cztery mile kanałami podziemnymi; sześć tylko mil płynie po równinie. W niektórych miejscach płynie na 80 metrów pod ziemią, w innych zaś o 80 lub 100 nawet nad poziomem. Całe to dzieło wymagało 27 wielkich budowli, które wytrzymały wszelką próbę.

— Słychać, że Batignoles, wioska leżąca za rogatkami Monceaux, którą P. Rotszyld zabudował i podniósł do stanu miasta, ma otrzymać nazwę Rothschildville.

A n g l i a .

Londyn, 17 lipca.

W dzień *Morning-Herald* czytamy: W skutku dobrych zamiarów Królowej Madagaskaru względem Królowej angielskiej, Lord Palmerston postanowił odpowiedzieć pokojem tęgnącemu usposobieniu Królowej tej wyspy, i wysłał ajenta do Madagaskaru, dla przywrócenia przyjacielskich stosunków między temi dwoma krajami.

— Katołicy Biskupi z Londynu i Liverpool, JJ. XX. Wisemann i Sharp, wyjechali do Rzymu w ważnej sprawie swego Kościoła.

— Dzienniki Irlandzkie wymieniają mnóstwo duchownych katołickich, którzy przy łozach chorych na panującą zarazę, padli ofiarą swęj chrześciańskiej gorliwości. Także w angielskiem mieście fabrycznem Leeds, umarło z tegoż powodu siedmiu więzy katołickich. Dzienniki Londyńskie oddają zgodnie winną cześć temu poświęceniu.

— Gubernatorstwo szpitala dla majtków w Greenwich, opróżnione przez śmierć Jenerała Stopford, powierzone zostało Sir Karolowi Adams, najstarszemu Lordowi admiralicyi, ponieważ Lord Codrington, któremu Lord Russell to miejsce ofiarował, nie przyjął go, oświadczając, iż pozostać woli przy swojej pensyi za dobrą służbę i przy terażniejszej posadzie dworskiej.

— Autorowi dramatycznemu, Sheridanowi Knowles, udzielono pensją dożywotnią w summie 100 f. szt. rocznie.

— Raporta o urodzajach zboża i kartofli, są bardzo po- myślnie; ceny zboża i chleba spadają wszędzie.

— Близъ Кантербури взорвало на воздухъ фабрику огнестрѣльной хлопчатой бумаги. Изъ числа работниковъ, многіе лишились при этомъ случая жизни, другіе тяжело ранены, а зданіе превращено въ развалины.

18 Июля.

Въ *Standard* пишутъ, что членъ нижней палаты Г. Чарльсъ Виллерсъ, пзвѣстный по предложеніямъ объ уничтоженіи хлѣбныхъ законовъ, назначенъ главнымъ комиссаромъ по дѣламъ о нищихъ. Эта должность равняется званію министра.

— Новый французскій посланникъ, герцогъ Броли, имѣлъ уже совѣщанія съ лордомъ Пальмерстономъ. Ему сдѣланы важныя порученія по дѣламъ Греціи и Швейцаріи.

— Корреспондентъ журнала *Morning - Chronicle* пишетъ изъ Вашингтона, что правительство Соединенныхъ Штатовъ намѣрено основать въ Мексикѣ новое правленіе, съ которымъ заключить миръ. Правленіе сіе вѣроятно составлено будетъ изъ туземцевъ, склонныхъ къ примиренію съ Американцами. Корпусъ генерала Скотта будетъ въ тоже время подкрѣплять новое правительство. Говорятъ, что мѣру сію сильно поддержитъ миролюбивая партія въ Мексикѣ, и что между обоими государствами заключенъ будетъ наступательный и оборонительный союзъ.

— Давно уже было замѣчено, что ѣзда по желѣзной дорогѣ производитъ благотвельное вліяніе на здоровье; нынѣ снова въ англійскихъ газетахъ напечатано по этому предмету мнѣніе знаменитаго лондонскаго врача Джонсона, который весьма много говоритъ въ пользу ѣзды по желѣзнымъ дорогамъ. Въ особенности онъ совѣтуетъ лондонскимъ жителямъ, чтобы они истощивъ себя лѣтомъ испорченными воздухомъ многолюдной столицы, заключающей сашкомъ миллионъ народонаселенія, старались непременно подкрѣпить свои силы вдыханіемъ постоянно свѣжаго воздуха на желѣзныхъ дорогахъ. Ежедневная поѣздка по желѣзной дорогѣ, хотя бы продолжающаяся не болѣе нѣсколькихъ минутъ, служить самымъ лучшимъ средствомъ, которое можно совѣтовать гипохондрикамъ и вообще страдающимъ ослабленіемъ силъ. Волнообразное движеніе по желѣзной дорогѣ, не только гораздо полезнѣе для здоровья, нежели трисеніе на обыкновенныхъ повозкахъ, но оно даже лучше верховой ѣзды, которую часто совѣтуютъ больнымъ.

И т а л і я.

Римъ, 28 Іюня.

Со времени обнародованія циркуляра кардинала Джиззи отъ 22 Іюля, кажется, какая то грусть овладѣла жителями Рима. Вчера, во время возвращенія Папы во дворецъ на Монте-Кавалло, ему было брошено въ экипажъ слѣдующее письмо: „Римскій народъ возлюбилъ въ Нѣѣ IX отца народа, добраго и великодушнаго монарха, и довѣріе свое питаетъ только къ нему, только къ нему самому! Святѣйшій Отецъ! Если кто наши чувства вѣрнопощадиности и любви, одушевляющія насъ всѣхъ къ тебѣ, дерзаетъ подвергать сомнѣнію, если кто представляетъ насъ ненасытными, безпокойными, нерелигиозными, не вѣрь тому челоѣку, Святѣйшій Отецъ! Такой челоѣкъ — болѣе Твой врагъ, чѣмъ нашъ. Тотъ старается насъ и Тебя свергнуть въ пропасть! Но Богъ всегда бдитъ! Богъ, который у этихъ людей всегда на устахъ, и никогда не бываетъ въ сердцахъ,—Богъ, содѣлавшій Тебя нашимъ Отцемъ, отцемъ народа Святѣйшій Отецъ!

— Комиссія, которой Его Святѣйшество приказалъ заняться составленіемъ проекта объ улучшеніи состоянія еврейской общины въ Римѣ, собралась въ первый разъ 18 Іюня. Герцогъ Теано, неоднократно посѣщавшій Гетто, для точнаго изслѣдованія этой части, прочелъ докладъ о нравственномъ и минеральномъ состояніи тамошняго народонаселенія, состоящаго изъ 3,900 чел.; онъ предлагаетъ, чтобы впродъ дозволяемо было Евреямъ селиться также внѣ черты сей части, причѣмъ объявилъ себя противъ перенесенія этой части въ какое либо другое мѣсто, или распространенія ея предѣловъ. Проектъ герцога Теано одобренъ комиссіею, и будетъ представленъ Его Святѣйшеству. Однако слышно, что римскій народъ, преимущественно же купцы, весьма недовольны онымъ.

— Pod Canterbury, wyleciał w powietrze młyn prochowy, w którym wyrabiano bawełną strzelniczą. Z pracujących w tym zakładzie wiele osób utraciło życie, a wiele ciężkie odniosły rany; sam zaś gmach został zamieniony w gruzy.

Dnia 18 lipca.

Standard donosi, że P. Charles Villiers, członek Izby Niższej, znany z kilkokrotnie powtarzanego wniosku o zniesienie praw zbożowych, został mianowany pierwszym kommissarzem ubogich. Jest to posada równająca się w godności Ministerstwu.

— Nowy Poseł francuzki, Xiążę Broglie, odbył już wielokrotne narady z Lordem Palmerston. Ma on sobie polecone ważne projekta, tyczące się zwłaszcza spraw Grecyi i Szwajcaryi.

— Korrespondent *Morning-Chronicle* donosi z Washingtonu, że gabinet Amerykański postanowił swym wpływem Meksyku rząd nowy, i z nim dopiero zawrzeć pokój. Zapewne będzie on złożony z Meksykanów, skłonnych do pojednania się ze Stanami-Zjednoczonymi. Spółcześnie armia Generała Scott ma wspierać ów rząd. Mówią, że środek ten zostanie wsparty czynnie przez stronnictwo pokoju w Meksyku, i że skutkiem tego będzie zawarcie przymierza zaczepnego i odpornego między obu państwami.

— Już to od dawnego czasu uważano, że podróżowanie koleją żelazną skutecznie działa na zdrowie; otóż czytamy znowu w angielskich pismach czasowych zdanie sławnego lekarza londyńskiego Johnsona, który nadzwyczaj silnie za taką jazdą przemawia. W szczególności zaleca on mieszkańcom Londynu, aby osłabiwszy się w lecie zgnieciem powietrzem tej przeszło milion ludności liczącej stolicy, nie omieszkiwali orzeźwiać i pokrzepiać się oddychaniem powietrza na kolejach żelaznych, ciągle świeżego i odradzającego się. Codzienna jazda koleją żelazną, choćby tylko kilku-milowa, jest według niego najlepszym środkiem, jaki hypochondrykom i rekonwalescentom zalecić można. Falisty ruch jazdy jest nietylko daleko zdrowszym od trzęsienia zwykłych powozów, lecz należy go owszem przenosić nad samą jazdę na koniu, którą lekarze często słabowitym osobom doradzają.

W o o n t.

Rzym, 28 czerwca.

Od czasu ogłoszenia okólnika Kardynała Gizzi z d. 22 czerwca, zdaje się, że jakiś smutek rozszerzył się między ludem Rzymskim. Wczoraj, gdy Papież powracał do pałacu na Monte Cavallo, wrzucone mu zostało do powozu następujące pismo: „Lud Rzymski kocha w Piusie IX Ojca ludu, dobrego i wspaniałomyślnego Monarchę, i pokłada swe zaufanie tylko w nim, tylko w nim samym! Najświętszy Ojcie! Jeżeli kto naszą wierność i miłość, która nas wszystkich ku Tobie ożywia, śmie podawać w wątpliwość; jeżeli kto wystawia nas jako nienasyconych, niespokojnych, niereligijnych, nie wierz temu człowiekowi, Najświętszy Ojcie! ten jest więcej twoim nieprzyjacielem niż naszym. Ten usiłuje nas i ciebie wtroczyć w przepaść! ale Bóg czuwa! Bóg, którego ci ludzie zawsze na ustach, a nigdy w sercu nie mają,—Bóg, który cię uczynił naszym Ojcem, ojcem ludu, Najświętszy Ojcie!”

— Kommissya, której Ojciec św. polecił ułożenie projektów względem stosownych ulepszeń stanu gminy żydowskiej w Rzymie, zebrała się pierwszy raz d. 18 czerwca. Xiążę Teano, który kilka razy udawał się do Ghetto dla obejrzenia dokładnie tej dzielnicy, odczytał gruntowne sprawozdanie o moralnym i materyalnym stanie tamcznej ludności, wynoszącej 3,900 dusz, i wnosi, aby na przyszłość dozwolono było Żydom mieszkać także po za obrębem tej dzielnicy, oświadczając się jednak przeciw przeniesieniu jej gdzieindziej, lub rozszerzeniu jej obrębu. Projekt Xięcia Teano został przez Kommissją przyjęty i ma być przedstawiony Ojcu św. Słychać jednak, że lud Rzymski, a mianowicie kupey, bardzo są z niego nie radzi.

— В письмах из Феррары сообщают, что баронь Барателли, известный своею дѣятельностію какъ полицейскій агентъ во время существованія карбонаровъ, на дняхъ умерщвленъ. Полиція арестовала нѣсколькихъ челоуѣкъ, подозрѣваемыхъ въ этомъ злодѣяніи. Изъ Фермо уведомляютъ, что тамъ произошли кровопролитныя стычки между полицейскими солдатами и молодыми людьми, изъ коихъ многіе были болѣе или менѣе тяжело ранены. Предписано произвести строгое слѣдствіе по этому дѣлу.

1 Юля.

Вчера, въ день праздника св. Павла, Его Святѣйшество отправился въ базилику сего Апостола за городъ, гдѣ медіоланскимъ архіепископомъ, монсин. Ромилли совершена была божественная литургія, по окончаніи которой онъ вручилъ Его Святѣйшеству присягу на вѣроподданство апостолической столицѣ.

— Вчера вечеромъ, въ первый разъ собрался министерскій совѣтъ подъ предѣдательствомъ статс-секретаря, кардинала Джиззи; кромѣ обыкновенныхъ членовъ, въ совѣтъ присутствовали также четверо римскихъ князей.

— Чрезвычайный посланникъ и полномочный министръ чилійской республики, Г. Ирарразаваль, торжественно вручилъ Его Святѣйшеству свои кредитивныя грамоты.

— Въ Неаполь скончался 27 числа м. м., кардиналъ Карлъ Актонъ, прибывшій туда изъ Палермо 24 числа. Онъ родился въ Неаполь, въ 1803 году. Кардиналомъ *in p. to* назначенъ былъ Григоріемъ XVI въ 1839 году, а утверждень въ 1842 году.

— Летнія жатва въ окрестностяхъ Рима, уже кончилась; сборъ весьма благоприятенъ; нынѣ цѣны на хлѣбъ упадаютъ.

Испанія.

Мадридъ, 11 Юля.

По донесеніямъ изъ Португаліи, извѣстіе о сдачѣ Оporto и копія капитуляціи получены въ Лиссабонѣ 1-го Юля. Но такъ какъ тамъ въ то же время не было получено извѣстія о обстоятельствахъ, удержавшихъ маршала Сальданыю отъ участія въ этой сдачѣ, и такъ какъ ни кто не явился для переговоровъ со стороны французскаго правительства, а содержаніе капитуляціи нисколько не соответствовала ожиданіямъ Королевы; то англійскій, французскій и испанскій посланники, 2 числа, посредствомъ подписаннаго ими протокола объявили, что они не принимаютъ на себя ответственности за содержаніе капитуляціи.

Это обстоятельство произвело дурное впечатлѣніе въ Оporto, преимущественно же на генерала Кончу. Онъ тотчасъ отправилъ въ Мадридъ Бригадира Матаи-Алосъ, для оправданія своего поведенія передъ правительствомъ. Офицеръ сей прибылъ сюда вчера; министры долго совѣщались и наконецъ положили одобрить поведеніе генерала Кончи, и притомъ объявить, что Испанскій посланникъ въ Лиссабонѣ, Г. д'Айлонъ, подписаніемъ упомянутаго протокола, преступилъ данное ему полномочіе.

— Пребывающій здѣсь португальскій посланникъ, графъ Томаръ (Коста-Кабраль), давно уже требовалъ здѣсь, чтобы Испанская интервенція имѣла цѣлію не примиреніе или посредничество, но совершенное истребленіе и наказаніе мятежниковъ; и потому онъ въ здѣшнихъ газетахъ помѣщалъ статьи, въ которыхъ генерала Кончу ставилъ на ряду съ португальскими генералами, возставшими противъ Королевы. Нынѣ, узнавъ о состоявшемся постановленіи министровъ, объявилъ, что онъ тотчасъ потребуетъ, чтобы его отозвали отъ настоящаго его поста.

— Въ вѣсткахъ изъ Ferrary донесза, że Baron Baratelli, znany przez swoje działalność jako agent policyjny w czasie istnienia karbonarów, został w tych dniach zdradziecko zamordowany. Policja aresztowała kilka osób podejrzanych o tę zbrodnię. — Donoszą także z Fermo, że tam zaszyły krwawe utarczki między żołnierzami policyjnymi a młodymi ludźmi, z których wielu, mniej więcej, ciężkie odniosło rany. Rząd zalecił wyprowadzić ścisłe śledztwo nad tym wypadkiem.

Dnia 1 lipca.

Wczoraj, jako w uroczystość św. Pawła, udał się Papież do bazyliki tego Apostoła za miastem, gdzie Arcybiskup Medyolański, Mons. Romilli, celebrował mszę św., po ukończeniu której, złożył przysięgę na wierność Stolicy Apostolskiej w ręce Ojca św.

— Wczoraj wieczorem zebrała się piérwszy raz Rada Ministrów, pod przewodnictwem Sekretarza Stanu, Kardynała Gizzi; oprócz członków zwyczajnych, znajdowało się na niej także czterech Xiążąt Rzymskich.

— P. Irarrazaval, nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister Rzeczypospolitej Chili, złożył uroczyste Ojcu św. swoje listy wierzitelne.

— W Neapulu umarł d. 27 z. m. Kardynał Karol Acton, który tam przybył d. 24 z Palermo. Urodził się on w Neapulu 1803 roku. Kardynałem *in petto* mianowany został przez Grzegorza XVI w roku 1839, a ogłoszony dopiero w roku 1842.

— Letnie żniwa w okolicach Rzymu, już są ukończone i wypadły bardzo pomyślnie; ceny zboża spadają.

Hiszpania.

Madryt, 11 lipca.

Według doniesień z Portugalii, wiadomość o poddaniu się Oporto i kopia kapitulacji nadeszła do Lizbony d. 1 lipca. Ale ponieważ tam nie otrzymano jednocześnie wiadomości o okolicznościach, które wstrzymały Marszałka Saldanha od udziału w tej kapitulacji, i ponieważ nikt nie wystąpił jako negocjator ze strony rządu francuzkiego, a treść kapitulacji bynajmniej niejedpowiadała oczekiwaniom Królowej portugalskiej, przeto Posłowie Anglii, Francji i Hiszpanii, zebrałi się dnia 2 i oświadczyli protokularnie, że nie są odpowiedzialni za treść kapitulacji.

Ta okoliczność sprawiła złe wrażenie w Oporto, a mianowicie na Jenerała Concha. Wysłał on tu natychmiast Brygadiera Mata i Alos dla usprawiedliwienia postępowania swego przed rządem tutejszym. Oficer ten przybył tu wczoraj; ministrowie odbyli natychmiast długą naradę, i w końcu uchwalili, aby Jenerałowi Concha udzielić pochwałę całego jego postępowania, a przeciwnie oświadczyć, że Poseł hiszpański w Lizbonie, P. d'Alon, przez podpisanie wspomnianego protokołu, przekroczył dane sobie upoważnienie.

— Rezydujący tu Poseł portugalski, Hrabia Thomar (Costa-Cabral) od dawna już nalegał o to, aby interwencja hiszpańska miała na celu nie pojednanie lub pośrednictwo, ale tylko zupełne zniszczenie i ukaranie powstańców, i przeto w gazetach tutejszych umieszczał artykuły, w których Jenerała Concha kładł na jednej linii z Jenerałami portugalskimi, którzy przeciw Królowej powstali. Skoro więc dowiedział się wczoraj o zapadłym postanowieniu Ministrów, oświadczył, że natychmiast żądać będzie odwołania siebie z tutejszej posady.